

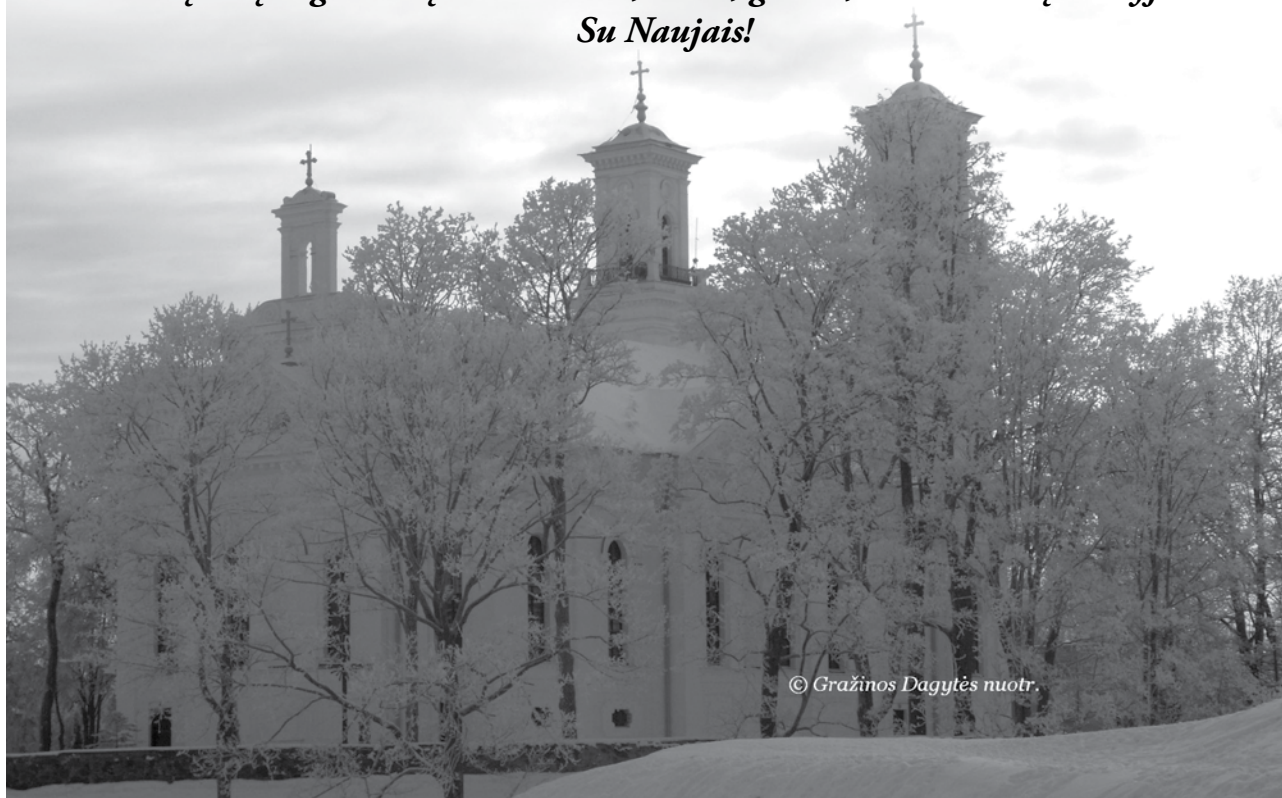

Tu, VIEŠPATIE, mus ginsi, saugosi mus nuo šios kartos per amžius. / Ps 12,7/

2016 m. sausis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 1 (162)**

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Pradėdami Naujus metus, padėkokime Viešpačiui už praėjusius, kuriuos turėjome, per kuriuos patyrėme džiaugsmų ir laimingų akimirų, ir prašykime Dievo, kad 2016 metais Viešpats mus lydėtų, stiprintų mūsų tikėjimą, teiktų viltį ir gaivintų sunkumuose, kurie, galbūt, laukia mūsų ateityje. Su Naujais!

EKLEZIASTO PATARIMAI NAUJIESIEMS METAMS

Iš Tikėjimo žodžio bendrijos pastorės Anželikos Krikštaponienės pamokslo

Šiuolaikinėje globalioje kultūroje galime aiškiai pastebėti, kaip vis labiau įsigali savotiškas *Naujų metų sutikimo kultas*. Visų šalių televizijos, interneto erdvė, kitos informacinės priemonės mirgėte mirga įvairiais šventiniais pasiūlymais, smagiomis, triukšmingomis koncertinėmis programomis, išskirtiniu fejerverkų šou demonstravimu. Kelionių agentūros varžosi, siūlydamos sutikti Naujuosius „ekskluzyvinėse“ vietose. Suprask, kad nuo to, kokioje išskirtinėje pasaulio vietoje sutiksi Naujuosius, priklausys visi metai.

Nesnaudžia ir visokie „ateities spėjimo ekspertai“.

Per paskutinįją metų dieną, kaip per jokią kitą kalendorinę dieną, bendra atmosfera tiesiog įkaista. Įelektrinta minia ošia, putoja, visur jaučiama euforija, metų sankirta mistifikuojama. Mistiškieji dvyliktos valandos dūžiai skelbia Naujųjų pradžią... Kokie bus kiti metai – daugelis „meta burtą“! Širdis nerimsta...

Akimirksniu pagalvoju, kad visas šis naujametinis sujudimas sukelia Viešpačiui šypsnį.

Šventasis Raštas – Dievo išmin-

ties šaltinis – atveria žmonijai, jog visi laikai, įvykiai, istorija ir žmonės yra Dievo Kūrėjo rankose. *Kas yra toks išmintingas, kad galėtų viską paaiškinti? <...> Kiekvienam dalykui yra laikas ir sprendimas, tačiau žmogui tai didelis vargas, nes nežino, kas bus ir kada tai įvyks*, – patikina Ekleziastas* – Viešpaties išminties mokytojas (Ekl 8,1 ir 6-7). Aki-vaizdu, dieviškoji išmintis pabrėžia mąslumo, dievotumo ir savo žmogiškojo ribotumo sveiko suvokimo būtinumą, kai norime išsiaiškinti reiškinį prigimtį, reikšmę ar mąstyti

apie ateitį. Čia netinka impulsyvus ir aklas pasitikėjimas savo ar kitų „išskirtine“ charizma, arogantiška ateities žinojimo pretenzija.

Tad žengdami į nežinią, žvelgdami į naujus metus, leiskime Dievo išminčiai prabilti į mūsų širdis.

Mesk savo duoną ant vandens, nes tu ją rasi po daugelio dienų. Padalyk ją į septynias ar aštuonias dalis, nes nežinai, kokia nelaimė gali įvykti žemėje. Kai debesys pilni, jie duoda žemei lietaus. Kokia kryptimi medis griūva, taip jis ir guli. Kas žiūri vėjo – nesėja, kas stebi debesį – nepjauna. Kaip nežinai dvasios kelių ir kūdikio kaulų augimo iščiose, taip nežinai ir darbų Dievo, kuris viską sukūrė.

Sėk sėklą rytą ir vakare, nes nežinai, kuri geriau užderės; o gal abi bus vienodai geros, – pataria Ekleziastas (Ekl 11, 1-6). Išminties mokytojas mus visus pastato Dievo paslapties akistaton – prieš visišką ateities nežinomybę. Tačiau į rytdieną jis žvelgia ne fatališkai, bet šviesiai, pasitikėdamas Dievu ir teikdamas naudingų patarimų. Nors nežinome, kas mūsų laukia: gera ar bloga, vis tik galime pasirinkti vykdyti Viešpaties valią kasdien, jau šiandien. Ekleziastas skatina susitelkti į išminties praktiką kasdienybėje. Senovės išminčius gamtos dėsnių pavyzdžiais meistriškai parodo, kaip paslaptinai sąveikauja Dievo Apvaizda ir žmogaus planai – Dievo valia ir žmogaus valia. Jis palygina gamtos stichijos ir žemdirbio darbus (3-4 eil.), kūdikio atsiradimo paslaptį ir žemdirbio kasdienybę (5-6 eil.) su Dievo Apvaizdos veikimu ir žmogaus darbu.

Pirmiausia, svarbu žinoti, jog kasmet gyvenime nutinka Dievo nulemti įvykiai, kurių negalime numatyti ir nuspėti. Jie tiesiog ateina į mūsų gyvenimą.

Mes juos galime pasitikti su ramia ir tikinčia širdimi arba baugia ir nerimastinga siela. Anot Ekleziasto, Apvaizda veikia nenuspėjamai kaip gamtos stichija ir paslaptinai kaip kūdikio augimas iščiose. *Kai debesys pilni, jie duoda žemei lietaus. Kokia kryptimi medis griūva, taip jis ir*

guli“ bei „kaip nežinai dvasios kelių ir kūdikio kaulų augimo iščiose, taip nežinai ir darbų Dievo, kuris viską sukūrė“ (3, 5 eil.). Taip, kaip negalime valdyti gamtos reiškinių – debesų prisipildymo vandenimis, nukreipti medžių kritimo krypties per audrą, taip negalime suvaldyti Apvaizdos darbų savo gyvenime. Jie gali būti geri, tarsi lietus iš dangaus išdžiūvusiai žemei, bet gali būti ir liūdni, nelyginat medžio kritimas – netektys, praradimai. Visi netikėti pasireiškimai – įvertinimas, prasiveržimas, sėkmė arba išbandymas, sukrėtimas, netektis – tai Dievo duotybės Jo tikslui pasiekti.

Panašiai išminčius pastebi, jog ir Dievo Dvasios veikimas – nenumatomas. Ekleziastas Jos dvelksmo paslaptinumą palygina su kūdikio kaulų ir audinių augimu motinos iščiose. Kūdikio užgimimas, vystymasis ir augimas yra paslėptas nuo pašalinių akių. Nors šiuolaikinės technologijos leidžia specialistams stebėti gyvybės unikalų augimą, tačiau negali jos kurti. Kaip paslėptas kūdikis, taip nežinomas Dievo Dvasios veikimas ateity. Dvasia tarsi vėjas neapčiuopiama – tai Dievo sritis ir kompetencija. Vis dėlto gera žinoti, kad, kaip motina jaučia kūdikio spurdėjimą po širdimi, taip tikintysis gali įsiklausyti savo vidumi, ką šiandien kalba Dvasia, pajusti jos švelnius stumtelėjimus, bakstelėjimus ir paklusti jos transcendentiniam vedimui, juk visi *Dievo vaikai vedami Dvasios*. Tačiau nevalia drastiškai kalbėti Jos vardu ir apsimesti: neva žinome Jos kelius, Dievo mintis ir sumanymus ateičiai.

Kita vertus, Ekleziastas ragina žmogų kasdien išmintingai atlikti tai, ką galime.

Visų pirma nežinomybės akivaizdoje jis kviečia nepamiršti *gailėstingumo*. To moko 1 eilutės žodžiai: *Mesk savo duoną ant vandens, nes tu ją rasi po daugelio dienų*. Čia minimas rytų šalių senovinis gailėstingumo paprotys. Kadangi rytiečių duona – bemielė ir lengva, ją galima prie upės kranto krepšelyje paleisti pasroviui nežinomam varguoliui, kuris ateis prie upės ir ją atras tinkamu metu. Tai subtilus paraginimas daryti

gera tiems, kurie negali mums už tai atsilyginti, pasitikint Dievo teisingumu ir gailėstingumu, kad reikiamu metu patys sulauksime kitų gailėstingumo, kurio nebūsime nusipelnę. Be to, Ekleziastas ragina dalinti duoną į septynias ar aštuonias dalis, t.y. savo įvairius *išteklis*: laiką, talentus, medžiaginę gerovę ir finansus – skirti įvairioms gyvenimo sritims ir tarnystės laukams. Juk nežinome, kokios dienos ateis ir kuri pasėta sėkla bus vaisingesnė. Galiausiai, girdime raginimą paklusti amžinam *sėjos ir pjūties dėsniui – kasdieniam triūsui šiandien*. Jei žemdirbys svarstys, kad viskas yra nuo Dievo, o pats tinginiaudamas „gaudys vėją laukuose“, „ganys debesį danguje“, nieko nesės šiandien, tai ir nieko nenupjaus rytoj. Svarbu pasverti savo galimybes: kiek turime sėklos, ir turiningai, su gera nuotaika darbuotis šią dieną Dievo akivaizdoje. Ekleziastas ragina vykdyti esamo momento pareigą, neatidėlioti to tikintis, kad bus geresnių progų. *Nes rytojus pats pasirūpins savimi* (Mt 6, 34). Pagalvokime, ką galėsime nuveikti rytoj, sukurti ir atlikti su tuo, ką turime šiandien? Atneškime savo gebėjimus, jėgas, resursus Dievui maldoje, o Jis ras, kaip tai panaudoti.

Tad artėjant Naujiesiems metams, ateities nežinomybės akivaizdoje, Dievo išmintis mus kviečia:

- Rodyti nenupelnytą gailėstingumą kitiems (1 eil.).
- Padalinti savo išteklius į daugelį dalių (2 eil.);
- Uoliai sėti ryte ir vakare tai, ką turime šiandien, ir pjauti derlių iš tos sėklos, kuri užderės Viešpaties duotu laiku (6 eil.).

Palaimintų Naujųjų metų!

Pastorė Anželika Krikštaponienė
2013 metų sausis
www.ramioslankos.lt

*A. Rubšio verstoje Biblijoje *Mokytotojo knyga*. Kiti vertėjai ją vadina Pamokslininko, Koheleto, Ekleziasto knyga (gr. *ekklelesiastes*, hebr. *qohelet*) ir yra siejama su bendruomenės ar surinkimo vadovu, tradiciškai priskiriamam Saliamonui, nes pirmas skyrius prasideda: *Mokytotojo, Dovydo sūnaus, Jeruzalės karaliaus, žodžiai*.

KVIETĖ EITI BENDRU TIKĖJIMO KELIU

2016 metų maldų už krikščionių vienybę savaitės Lietuvoje apžvalga

Ragino saugotis stabų ir laikytis Dievo žodžio

Sausio aštuonioliktąją pamaldomis Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje pradėta 2016-ųjų metų tradicinė maldų už krikščionių vienybę savaitė. Jos tema – „Pašaukti visiems garsinti šlovingus Viešpaties darbus“ (plg. 1Pt 2,9).

Skirtingų konfesijų tikinčiųjų tradicija rinktis į ekumenines pamaldas Biržuose tęsiasi jau šešiolika metų. Bendra giesmė, malda Dievą šlovinti kiekvieną vakarą renkama vis kitoje bažnyčioje. Iš pradžių tikintiesiems būdavo labai įdomu, net smalsu pamatyti, kur ir kaip vyksta pamaldos. Dabar jau žmonių niekas nebestebina. Melstis kartu tapo įprasta, traukia galimybė pabūti vienoje didelėje skirtingų konfesijų bendruomenėje, kurios narius jungia nuoširdus, gyvas bendravimas.

Evangelikų reformatų šventovėje sausio 18 d., pirmadienį, pamokslavęs katalikų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios klebonas Algis Neverauskas pastebėjo, jog prieš keturiasdešimt metų būtų buvę sunku įsivaizduoti, jog katalikų dvasininkas kada nors sakys pamokslą evangelikų reformatų bažnyčioje. Pasaulis keičiasi. Ir, pasak dvasininko, – į gerąją pusę. Visų konfesijų bandymą eiti tuo pačiu keliu jis vadino didele Dievo malone. Į ekumenines pamaldas, pasak kun. A. Neverausko, renkama, kad geriau susikalbėtume tiek su Dievu, tiek vieni su kitais. Dvasininkas vaizdingai kalbėjo, jog visi krikščionys pamaldų metu tarsi susėda už vieno stalo, dalinasi viena duona ir tampa viena didele šeima. Argi kam nors tada galėtų kilti mintis ieškoti skirtumų ar aiškintis tarpusavyo santykius?

Kunigas papasakojo apie Vatikano muziejuje esančią skulptūrą, kurioje vaizduojamas prie kryžiaus

Ekumeninės pamaldos Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje

prikaltas Jėzus. Jis kalba, šaukte šaukia apačioje stovintiems ir savi- mi besigerintiems žmonėms, tačiau niekas negirdi. „Tai – sukrečianti scena“, – sakė kun. A. Neverauskas. Pasak dvasininko, žmonės, paskendę savo rūpesčiuose, negirdi Dievo žodžio arba nesugeba į jį įsiklausyti, netgi priešingai – nori Jėzui diktuoti savo valią – „Jėzau, sek manimi, daryk taip, kaip noriu aš“. Kunigas kalbėjo, jog dabar, tikėjimo praradimo epochoje, nebėra kada ginčytis tarpusavyje, reikia perkeisti savo širdis, atsiverti, išgirsti Jėzų ir eiti visiems kartu bendru tikėjimo keliu.

Dievą šlovinančia giesme, kunigo Giedriaus Jablonskio sveikinimo žodžiu, Tikėjimo išpažinimu ir varpelių muzikos ansamblio atliekamais kūriniais sausio 19 d. pamaldos pradėtos

Jungtinėje Metodistų bažnyčioje.

Tikintiesiems pamokslavęs Evangelinio tikėjimo krikščionių (sekmininkų) bendruomenės pastorius Linas Šnaras atkreipė dėmesį į tai, jog problemų nestinga nei visuomenėje, nei atskirose bažnyčiose. „Visuomenės problemos – mūsų problemos“, – sakė dvasininkas. Lietuviai dažnai aimanuoja, jog sovietmečiu iš rusų išmokta girtuokliauti. Valstybė seniai tapo nepriklausoma. Liūdna, bet, pasak pamokslininko, ji patenka į daugiausiai alkoholinių gėrimų suvartojančių šalių dešimtuką, aplenkdama net Rusiją. Vadiname save krikščioniška šalimi, bet stokojame Dievo artumo. „Atsidedęs saugok savo širdį, nes iš jos teka gyvenimo šaltiniai“ (Pat 4, 23), – Šventojo Rašto žodžiais tikinčiuosius mokė pastorius Linas Šnaras.

nukelta į 4 p. ▶

Ev. reformatų kunigas Rimas Mikalauskas kvietė visus melstis už pasaulį, kuriame tiek daug blogio – žudomi tiek krikščionys, tiek kitų tikėjimų žmonės, tūkstančiai jų palieka savo namus ir bėga nuo karo ar skurdo. Dvasininkas meldėsi ir už tuos, kurie priima pabėgėlius taip, kaip kažkada kitose šalyse priėmė ir mūsų tėvus, senelius, kitus artimuosius.

Biržiečius emociingu žodžiu sveikino gerai pažįstama viešnia, Jungtinės Metodistų bažnyčios kunigė Valla Karlson. Ji linkėjo, kad Dievo malonė ir ramybė būtų su visais Biržų dvasininkais.

Trečiąjį vakarą tikintieji meldėsi **Evangelinio tikėjimo krikščiųnių (sekmininkų) bendruomenės bažnyčioje**. Pamaldos pradėtos Šlovinimo grupės giesmėmis ir pastoriaus Lino Šnaro skaitiniu iš pranašo Jeremijo knygos: „Klausykite, tautos, VIEŠPATIES žodžio! Skelbkite jį tolimuose pajūriuose! Sakykite: „Tas, kuris išblaškė Izraelį, surinks ir ganys jį kaip kerdžius savo kaimenę... (Jer 31, 10–13).

Ev. liuteronų bažnyčios kunigas Juozas Mišeikis priminė 122-osios Dovydo psalmės žodžius, kuriais kviečiama eiti „į Viešpaties namus“.

Susirinkusiesiems pamokslavęs Biržų ev. reformatų bažnyčios klebonas, kun. Rimas Mikalauskas Dievo žodžio skelbimą pradėjo pagal Pau-

Ekumeninės maldos vakaras evangelikų liuteronų šventovėje

liaus laiško romiečiams eilutes (Rom 1, 18), skelbiančias, jog „Dievo rūstybė apsieiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievybę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia neteisingumu“. Apaštalas rašė prieš du tūkstančius metų, bet jo žodžiai labai aktualūs ir šiandien. Kunigas kalbėjo apie tikėjimo galią, apie būtinybę saugotis stabų ir laikytis Dievo žodžio. Visų konfesijų krikščionis dvasininkas vadino Kristaus kariuomene, kurią nežiūrint skirtingų uniformų bei ginkluotės, jungia vienybė. Pritardamas antradienį pamokslavusiam sekmininkų pastoriumi L. Šnarui, kun. R. Mikalauskas girtuoklystę vadino stabu, kuriam meldžiasi tiek daug žmonių. Pats alkoholis, pasak

dvasininko, nei geras, nei blogas, blogiausia, kad žmogus nesugeba juo naudotis. Kun. Rimas Mikalauskas pranešė sieksiantis, kad ant gedulingų pietų stalo bei susibūrimuose po kapinių švenčių nebūtų vartojami svaigieji gėrimai.

Ketvirtadienį, sausio 21 d., biržiečiai meldėsi **evangelikų liuteronų šventovėje**. Tikintiesiems pamokslavo Jungtinės Metodistų bažnyčios pastorius Giedrius Jablonskis. Dvasininkas ragino kiekvieną į save pažvelgti kitaip – pamatyti savyje Dievo žodžio sėją, pamatyti tęstinumą sekant Jėzumi ir po Jo tikėjimo žodį sėjusiais apaštalais. Pastorius sakė, jog Dievo žodis gali būti skelbiamas ne vien lūpomis, ne vien žodžiais. Pamokslininkas pasidalino vienu pasakojimu apie evangelistus, iškeliavusius į Amžinybę. Jie, stovėdami Visagalio akivaizdoje, labai stebėjosi, matydami pirma jų einantį mažą žmogelį, kuris negalėjo šnekėti – buvo nebylys. Pasirodo, jog nepakanka skelbti Žodį, dar reikia jį liudyti pagalba savo artimui – būti skelbėjais ir žodžiais, ir darbais, ir tarnystėmis, nepriklausomai nuo išsilavinimo, konfesijos, lyties, užimamos vietos visuomenėje.

Pamaldos Sekmininkų bendruomenės bažnyčioje

Paskutinį ekumeninių maldų savaitės vakarą **Biržų katalikų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje** pamokslavęs evangelikų liuteronų kunigas Juozas Mišeikis į tikinčiuosius kreipėsi Evangelijos pagal Joną

žodžiais: „Aš jums duodu naują įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte: kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą! Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 34–35).

Taip Kristus kreipėsi į apaštalus, tarp kurių pasitaikydavo įvairiausių nesutarimų, nes jie irgi buvo žmonės, kaip ir mes. Jie irgi turėjo savų silpnybių bei baimių. Jėzus buvo šalia jų, bet apaštalai vis tiek bijojo. Pasak kun. Juozo Mišeikio, ir šiaandien Viešpats mus kviečia tikėjimo bendrystei. Tereikia nepasiduoti baimėms. Kristus yra mūsų visų „kertinis akmuo“, be kurio sugriūtų ir tvirtiausias gyvenimo ir tikėjimo pastatas. Pamokslininkas visai bažnyčiai linkėjo sekti Viešpačiu, nepaklysti ir nepaslysti klaidžiuose žemiškuose keliuose. O sunkumuose vertėtų prisiminti, jog Dievas neduoda naštos, kurios nepaneštų žmogus. Primindamas tuos metus, kai Lietuvoje buvo draudžiamas Dievo žodis, kai buvo uždarinėjamos bažnyčios, kunigas J. Mišeikis pastebėjo: „Tie, kurie griovė, nesuprato, kad bažnyčia nėra akmuo, kad ji yra tikinčiojo širdis“.

Pamaldų pabaigoje rankomis susikibę įvairių konfesijų tikintieji kartu meldėsi. Katalikų bažnyčios klebonas Algis Neverauskas pakvietė visus pasidalinti duona ir druska ir nepamiršti, jog mes ir esame ta žemės druska... Susirinkusiųjų rankose sužibo žiburėliai, uždegti įvairių bažnyčių dvasininkų.

Kaip įprasta, tikintieji buvo pakviesti pasisėdėti prie vaišių stalų, padiskutuoti, pasidalinti džiaugsmiais ir rūpesčiais prie arbatos puodelio. Tačiau prieš tai dar suspėta stabtelėti prie bažnyčioje eksponuojamo dailininko grafiko Vaidoto Kvašio tapybos darbų ciklo „Dievo motina – tikėjimo ikona“.

Kiekvienose pamaldose buvo platinamas Lietuvos Biblijos Draugijos tik ką išleistas naujas ekumeninis Evangelijos pagal Morkų vertimas. Kaip įprasta, buvo renkamos aukos. Šįkart jos bus skiriamos krikščioniško radijo išlaikymui.

Gražina Dagytė
Autorės nuotraukos

Ekumeninės maldos Biržų katalikų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje

Ekumeninė maldų už krikščionių vienybę savaitė Rygoje

Šių metų ekumeninei Maldų už krikščionių vienybę savaitę tekstus ir komentarus parengė ekumeninė Latvijos krikščionių grupė, kuriai vadovavo Rygos katalikų arkivyskupas Zbignevs Stankevičs. Latvių sukurti tekstai, peržiūrėti ir patvirtinti, buvo išversti į keletą pagrindinių pasaulio kalbų ir paskelbti, kad jais būtų galima naudotis šių metų ekumeninėse pamaldose. Šiaurės pusrutulio šalyse Maldos už krikščionių vienybę savaitė tradiciškai švenčiama sausio 18-25 dienomis. Pietų pusrutulyje, kur šiuo metu kaip tik atostogų metas, ekumeninė savaitė nukeliama

į kitą datą, pavyzdžiui, Sekminių laiką. Šių metų moto primena, jog krikščionys (katalikai, protestantai ir stačiatikiai) „Pašaukti išgarsinti šlovingus Viešpaties darbus“ (plg. 1 Pt 2, 9). Bendra malda yra gražus vienybės ženklas, vienybės, kuri yra visų reikalas, visų rūpestis, kad išsipildytų Kristaus malda „[aš meldžiu] kad jie būtų viena, kaip mes esame viena, kad jie pasiektų tobulą vienybę ir pasaulis pažintų, jog tu esi mane siuntęs“ (plg. Jon 17.21).

<http://www.oikoumene.org>

Ekumeninės pamaldos kituose Lietuvos miestuose

Pamaldos Panevėžyje

Ekumeninės pamaldos tą savaitę vyko ir kituose Lietuvos miestuose. Panevėžiečiai sausio dvidešimtosios vakarą rinkosi į Tikėjimo žodžio bažnyčią, kurioje į tikinčiuosius kreipėsi Sekmininkų pastorius Ramūnas Kairys, „Vynuogyno“ bažnyčios vadovas Žilvinas Škulevičius, Tikėjimo žodžio pastorius Ramūnas Jukna ir ev. reformatų kunigas Raimondas Stankevičius.

Pamaldos Vilniuje „Tikėjimo žodžio“ bažnyčioje

Sausio 21-sios vakarą, kai biržiečiai meldėsi ekumeninėse pamaldose Liuteronų bažnyčioje, vilniečiais krikščionys evangelikai rinkosi į mal-

dos ir šlovinimo pamaldas Vilniaus bažnyčioje „Tikėjimo žodis“. Po pastoriaus Dariaus Širvio pasveikinimo intencijas krikščionių vienybės tema vienas po kito tarė įvairių evangelinių bažnyčių vadovai ir atstovai.

Pirmasis kalbėjo Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios gen. superintendantas kun. Tomas Šernas. Savo prakalboje jis citavo Jono Kalvino mintis apie tai, jog tada, kai žmogus tampa krikščionimi – tampa geresnis, sėkmingesnis, turtingesnis. Bet... kaip tik tada ir prasideda didysis išbandymas. Darbai, rūpesčiai, atradimai ir pradimai žmogų nutolina nuo Dievo...

Apie vienybės stygių ir krikščionių susiskaldymą priminė ir evangelikų liuteronų kunigas Ričardas Dokšas bei Evangelinio tikėjimo

sąjungos vyskupas Rimantas Kupstys. Naujojo Testamento baptistų atstovas, brolis Arnoldas Matijošius krikščionių vienybę palygino su paveikslu. Jis spalvingas ir labai gražus kaip ir visos bažnyčios arba kiekviena, sudaranti šį paveikslą, nes šį kūrinių piešė Dievo ranka.

Taisyklinga lietuvių kalba į tikinčiuosius kreipėsi estas misionierius, Vilniaus Jungtinės Metodistų bažnyčios pastorius Andrus Kask. Brandūs ir visai paprasti palyginimai apie namo statybą iš vieno ar daugelio akmenų ir apie pačias geriausias duris su tvirčiausiomis spynomis, tačiau „vienišomis girios tankmėje“... Ar galėtume už tų durų pasislėpti?

Laisvųjų krikščionių pastorius Arūnas Rulinskas žodžiu dalinosi prisimindamas savo keturis išdykusius mažamečius. Net ir baisiausiai išstampytais nervais, pavargęs, žiūrėdamas į savo vaikus, jis galvoja: „Aš juos tikrai vienodai myliu...“. Ir Viešpats savo vaikus myli vienodai.

Labai simboliškai Maldų už krikščionių vienybę pamaldas Vilniaus bažnyčioje „Tikėjimo žodis“ baigė pastorius Darius Širvys, išminties semdamasis iš Apaštališkojo tikėjimo išpažinimo, kurį visi pamaldų dalyviai kartu garsiai išpažino.

Info.Ref.lt

Maldų savaitė užbaigta Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje

Sausio 25-ąją Maldų už krikščionių vienybę savaitę vainikavo bendra įvairių konfesijų krikščionių Bažnyčių vadovų ir tikinčiųjų malda Vilniaus šv. Jonų bažnyčioje.

Maldų savaitė baigiama sausio 25 d. ne atsitiktinai. Sausio 25 dieną Visuotinė Bažnyčia švenčia simbolinę apaštalo Pauliaus atsivertimo šventę. Romos imperijos karys Saulius, persekiojęs Kristų ir jo pasekėjus, susitikęs kelyje iš Jeruzalės į Damaską prisikėlusį Jėzų, buvo Dievo malonės perkeistas: iš persekiotojo tapo skelbėju. Tą akimirką Paulius suprato, kad amžinai gyvą Kristų ir jo sekėjus

jungia realus ir transcendentinis ryšys: Jėzus gyvena juose ir jie gyvena Jame.

Ekumeninių pamaldų dalyviai – katalikai, ortodoksai, liuteronai, reformatai ir kiti evangelikai – klausėsi Dievo žodžio, pagal kurį pamokslavo Lietuvos liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis.

Pamaldose grigališkuosius choralus giedojo Vilniaus ortodoksų bendruomenės choristai.

Pabaigoje pamaldų dalyviai nuo Velykinės žvakės užsidegė po žvakutę, paragavo žiupsnelį druskos.

„V.r.ž.“ inf.

Prisimenant istorinius 25 metų senumo įvykius

Praėjo 25 metai po kruvinosios 1991 metų Sausio 13-sios. Kiekvienas savaip išgyvenome tada tuos įvykius, dėl įvairiausių priežasčių ne visi tą naktį buvome prie Seimo rūmų ar šalia Televizijos bokšto, bet labai branginame savąją patirtį, savus prisiminimus. Perspausdiname iš www.evangelija.lt Tikėjimo Žodžio bendrijos vadovo Gabrieliaus Lukošiaus mintis.

Tikėjimas ir tautiškumas – dvi Dievo dovanos

Dvasinis prabudimas prasidėjo Sąjūdžio laikais, bet mes buvom apolitiški – labiau rūpinomės Dievo karalyste. Tačiau 1991 m. sausio pradžioje, Dievas paragino būti su tauta. Pamenu, kad sausio 12 dieną dar tarnavau Kaune, bet po to vykau į Vilnių, į aikštę prie Parlamento. Klausiau, ką žmonės kalba, bet ir tarp pasisakančiųjų daugiau buvo dejuojančių, tad norėjosi padrašinti, pastiprinti žmones, nes pasitikėjome Dievu. Kai pasitaikė proga pakalbėti per televiziją, kalbėjau pasiremdamas psalme: *Nejaugi Tas, kuris sukūrė ausį, negirdėtų, ir Tas, kuris sukūrė akį, nematytų?* (94 psalmė)

Aš buvau prie Parlamento, bet mūsų bažnyčios žmonių buvo ir prie Televizijos bokšto. Vienas iš žuvusiųjų, Titas Masiulis, buvo

mūsų bažnyčią Kaune lankantis žmogus...<...>.

Žvelgiant į platesnį kontekstą, Lietuva buvo Dievo panaudotas įrankis, akmenėlis, apvertęs tą Sovietų Sąjungos vežimą. Tikiu, kad jos žlugimas buvo Dievo planas. Tad ir įvykiai Lietuvoje turėjo reikšmės žymiai plačiau, ne tik mums, čia gyvenantiems.

Ar tuos idealus, kurių taip siekėme, išstūmė materialūs dalykai? Nežinau... Turbūt skirtingai... Juk ir Viešpats minėjo 4 dirvas: vieni sėjėjo sėjami grūdai krito palei kelią, kiti krito ant uolos, tretieji – tarp erškėčių, kurie juos nusmelkė, ir tik kritę į gerą žemę grūdai išaugo ir davė gausų derlių (žr. Lk 8, 5–8). Tad visais laikais yra tų skirtingų dirvų, skirtingų žmonių...

Ar aukos ne tuščios? Kas gali išmatuoti, kokios galimybės atsivėrė žmonėms, gimusiems jau Lietuvai atkūrus nepriklausomybę? Kas gali įvertinti kitus pokyčius, ir ne tik mūsų tautoje, kuriuos nulėmė tų dienų įvykiai... Manau, nereikia taip visko susmulkinti...<...>

Tikėjimas ir tautiškumas – dvi Dievo dovanos. Tautiškumas negali atstoti tikėjimo, kaip ir tikėjimas negali užimti tautiškumo vietos. Tikėjimas yra dvasinio gyvenimo esmė, ir negalima kovoti už tautiškumą tikėjimo sąskaita...

**Parengė Žaneta Lazauskaitė
ir Dalia Janušaitienė
Sutrupinta iš
www.evangelija.lt**

Dalinkimės džiaugsmu

Sausio 9 d. Vaidotuose, apie 15 km nuo Vilniaus, Technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykloje vyko Kalėdinių giesmių popietė *Dalinkimės džiaugsmu*, į kurią prisijungti prie „Pagirių dainorių“ choro buvo pakviesti ir Vilniaus reformatų choro „Giesmė“ choristai. Negausus mūsų būrelis atstovavome, kaip išsireiškė choro vadovė Janina Pamarnackienė (ji ir „Pagirių dainorių“ vadovė), krikščionims reformatams. Mūsų indėlis į renginį būtų buvęs visai menkas, jei ne Valdas Striužas, kuris „apsiėmė“ gelbėti padėti ir, akompanuojant nuolatinei jo pagalbininkei Jurgitai Umaraitėi, solo pagiedojo tris giesmes: Franco Gruberio „Tyli nak-

tis“, Adamo „Nakties tyloj“ ir švedų kunigo K. H. Stuardo „Koks didis Tu“.

Šventė – tradicinė, jau keletą metų po Trijų Karalių organizuojama Technologijų, verslo ir žemės ūkio mokyklos pedagogės Terezos Koltan. Jos vadovaujamas mišrus choras „Baladė“ pradėjo koncertą, pagiedodamas lietuvių ir lenkų giesmes.

Šventėje dalyvavo didesni ar mažesni giesmininkų kolektyvai: Vaidotų Šv. Apaštalo Pauliaus Atsivertimo bažnyčios šlovinimo grupė „Ama Deus“ (vadovė J. Grilauskienė), Parudaminio Kristaus Atsimainymo bažnyčios parapijos choras, Rudaminos moterų ansamblis „Kolurija“ (vadovė J. Pamarnackienė). Didžiausias – „Pagirių

dainorių“ choras, papildytas keliais choristais iš Vilniaus reformatų choro „Giesmė“, pagiedojo tris Kalėdų giesmes: vargonininko Edmundo Meškausko aranžuotas „Betliejų gimė kūdikis“ ir „Jau Atpirkėjas gimė“ bei tradicinę Vello giesmę „Gieda chorai angelų“. Šventę užbaigė visi kolektyvai bendrai sugiedodami populiariąją J. Naujaliao Kalėdų giesmę „Sveikas Jėzau gimusis“.

Po koncerto renginio dalyviai dalinosi džiaugsmu, giesmėmis ir muzika Agapėje, skambėjo akordeono muzika, atliekama vilniečio advokato Juliaus Jasaičio, kuriam talkino žmona Genutė.

**Vilniaus reformatų choro
„Giesmė“ choristė
D. Gudliauskienė**

Pagerbta Papilio vargonininkė Vigilija Macienė

Biržų krašto laikraščio „Šiaurės rytai“ skaitytojai penkiolikta kartą rinko labiausiai nusipelnčius Biržų kraštui žmones.

2015-ų metų kultūros puoselėtojos titulas atiteko Papilio reformatų

bažnyčios vargonininkei, Papilio kultūros namų meno vadovei mokytojai Vigilijai Macienei. Pernai šio titulo laimėtoja buvo vilnietė, kavinės „BooKafe“ Biržuose įkūrėja Greta Akcionaitė.

Už Vigiliją papiliečiai balsavo labai vieningai, laiškuose rašė, kad „be jos Papilyje dainos neskambėtų“, vardijo mylimos mokytojos ir renginių organizatorės geruosius darbus, organizacinius sugebėjimus.

Vigilija yra baigusi Šiaulių universitetą, įgijusi muzikos pedagogikos ir renginių vadybos specializaciją. Pradėjusi dirbti kultūros

namuose Vigilija įkūrė vaikų popchorą „Drugelis“, statė muzikinius spektaklius, organizuodavo įvairias vaikų kolektyvų šventes, „Beždžioniukų“ diskotekas. Ji taip pat ruošia vaikus konkursams, respublikinei „Dainų dainelei“. Vigilija vadovauja ir Biržų krašte plačiai žinomam, garsiam Papilio moterų vokaliniam kvartetui „Rovėjūnės“, atliekančiam klasikinius kūrinius.

Vigilija Macienė, nors ir labai užsiėmusi, tebevargonuoja Papilio reformatų bažnyčioje, gieda laidotuvėse.

„V.r.ž.“ inf.

VALERIJA GRIGAITĖ

Sausio 1 d. Vilniaus parapijietė Valerija Grigaitė atšventė solidų 95 metų Jubiliejų.

Valerija gimė 1921 metais Raguvoje, Panevėžio rajone. Pakrikštyta ji buvo Siesikų (Ukmergės rajonas) katalikų bažnyčioje, o reformate, likimo valia, tapo vėliau, kai persikėlė gyventi į Biržus.

Valerijos tėvas buvo krosnininkas, turėjo, kaip sakoma, auksines rankas, keliaudavo po apylinkes mūrydamas. Tačiau ne visada parnešdavo uždarbį namo, tad motina, kad išmaitintų didelę šeimyną, uždarbiavo skalbdama miestelio ponams. Kartą, vėlų rudenį šaltame upelyje beskalaudama drabužius, stipriai peršalo, susirgo ir mirė, palikdama mažus vaikelius.

Mažuosius iš pradžių priglaudė tėvo sesuo. Tėvas ir toliau ėjo per kaimus mūrydamas. Bekeliaudamas atsidūrė Biržuose, kur susipažino su našle reformate Elžbieta Karosiene. Ji liepė atsivežti vaikus. Taip Valerija, kuriai, mirus motinai, buvo šešeri metukai, atsidūrė Biržuose.

Grigas Biržuose neužsibuvo, pa-traukė toliau laimės ieškoti, palikęs vaikus Elžbietai.

Jonas, Antanas ir mažiausioji Adeliukė (vėliau ištekėjusi už reformato Sadausko) liko pas našlę, o Valeriją pasiėmė auginti Putų šeima.

Deja, Jokūbas Puta nesugebėjo tapti globėju-tėvu našlaitei, paliko šeimą. Elžbieta Bubalaitė-Putienė, neturėjusi specialybės, dirbo paprasta darbininke neseniai įkurtame „Siūlo“ fabrike, tačiau stengėsi išmoksinti į dukrą, leido į gimnaziją.

Didelę pagalbą suteikė moterys reformatės, o taip pat kunigai P. Jakubėnas, Fr. Barnelis, A. Balčiauskas. Juos Valerija iki šiol prisimena su meile ir dėkingumu.

Birutė Yčaitė-Barnelienė, Valerijai stojant į Kauno universiteto medicinos fakultetą, padėjo pasiruošti vokiečių kalbos egzaminui.

Martynas Yčas, užjausdamas našlaitę Valeriją, apsiėmė priglausti ją savo namuose Kaune. Bet prasidėjo karas, Yčai pasitraukė į Vakarus. Valerija liko viena Kaune. Jai padėjo buvę biržiečiai, pasiūlę važiuoti dirb-

ti į Vilnių, į ten perkeliama Centralinį statistikos biurą.

Taip dvidešimtmetė Valerija pradėjo savo darbinę karjerą statistikos baruose Vilniuje, po to – Kaune. Būdamą pareigingą, sąžiningą, greitai užkariavo bendradarbių ir viršininų simpatijas, buvo jų globojama, mylima, tapo skyriaus viršininke.

Deja, svajonė studijuoti mediciną buvo palaidota visiems laikams.

Įtemptas darbas, gimę vaikai – sūnus Apolinaras ir dukra Virginija – įsuko į gyvenimo ratą, neleido siekti aukštojo mokslo.

Po darbo Kauno srities statistikos valdyboje 1954 m. Valerija buvo perkelta į Vilnių, į Centrinę statistikos valdybą, ten dirbo demografinės statistikos srityje.

Valerija džiaugiasi, kad Biržų gimnazija suteikė jai tokį puikų išsilavinimą, jog ji, taip ir nebaigusi aukštojo mokslo, galėjo tapti visoje Tarybų Sąjungoje žinoma demografe, sugebėjo vadovauti Lietuvos

Centrinės statistikos valdybos demografinės statistikos skyriui, organizavo 1959 m. gyventojų surašymą, vadovaudavo studentų diplominiams darbams.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Valerija Grigaitė viena pirmųjų atėjo į atsikūrusią Vilniaus reformatų parapiją. Lankė pamaldas istorinėje Vilniaus reformatų bažnyčioje (tuomet ten dar tebebuvo kino teatro kėdės), ją remontuojant – mažoje Šv. Kryžiaus (bonifratrų) bažnytėlėje prie Prezidentūros, Universiteto Alumnate – buv. šachmatų klube, kol jėgos ir sveikata leido. Dabar Valerija dienas leidžia Vilniaus gerontologijos ir rehabilitacijos centre, prižiūrima specialistų, lankoma artimųjų. Klausosi radijo, nes nei skaityti, nei žiūrėti TV nebegali – akys visai nusilpo. Džiaugiasi, kai kas nors iš biržiečių, reformatų ją aplanko, domisi parapijos gyvenimu.

D. Gudliauskienė

Katalikų, Stačiatikių ir Evangelikų liuteronų Bažnyčių Lietuvoje kreipimasis dėl Dirbtinio apvaisinimo reglamentavimo

Katalikų ir Stačiatikių Bažnyčių arkivyskupai bei Evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas pasirašė Kreipimąsi dėl vėl atnaujinto Dirbtinio apvaisinimo įstatymo projekto svarstymo Lietuvos Respublikos Seime ir išsakė nesikeičiančią poziciją, kuri buvo pareikšta dar 2011 metų gegužės mėn. 17 d. komunikate.

Dokumente rašoma, kad šios Bažnyčios solidarizuojasi su nevaisingais sutuoktiniais, bet nori priminti, kad pagalba nevaisingumo atveju negali peržengti pagarbos žmogaus gyvybei, orumui bei šeimai ribų. Krikščioniškoji etika atliepia šiandienos medicinos mokslo įrodytą tiesą, kad žmogaus gyvybė atsiranda nuo prasidėjimo momento. Jau nuo zigotos susidarymo savo egzistavimą pradėjusiam unikaliam asmeniui privalo būti užtikrinta prigimtinė teisė į gyvybę. Bažnyčios ragina nepritarti siūlomam perteklinių embrionų sukūrimui, jų šaldymui ir – prisidengiant „išėmimo iš apyvartos“ terminu – jų sunaikinimui, pasibaigus

saugojimo užšaldžius laikui.

Taip pat yra nepriimtinas trečiųjų asmenų lytinių ląstelių naudojimas apvaisinimui, pažeidžiantis ir Jungtinių Tautų Vaiko teisių apsaugos konvencijos ginamą prigimtine vaiko teisę žinoti savo biologinius tėvus.

Atkreipiamas dėmesys į dar vieną problemą – preimplantacinę genetinę diagnostiką. Preimplantacinė diagnostika leidžia nustatyti embriono genetines ypatybes ir, remiantis jomis, žmogaus gyvybę skirstyti į „kokybišką“ ir „vertą gyventi“ bei „nekokybišką“, kurios

gyvenimas „mažiau vertingas“. Dėl šių priežasčių preimplantacinės diagnostikos taikymas ne tik pažeidžia žmogiškąjį orumą ir sukuria sąlygas eugenikai, bet ir didina genetinės kilmės negalias turinčių žmonių atskirtį bei skatina visuomenės nepagarbą negalią turintiems žmonėms. Būtent preimplantacinės diagnostikos dėka asmenys su genetinė negalia tampa tais, kuriuos dar iki jų gimimo stengiamasi identifikuoti, o identifikavus – neleisti gimti. Tai – negalią turinčių žmonių eliminavimas iš visuomenės, o ne genетinių ligų gydymas, – rašoma Bažnyčių dokumente.

Kreipimąsi pasirašė: Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Gintaras Grušas, Vilniaus ir Lietuvos Stačiatikių arkivyskupas Inokentijus, Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis

Vilnius, 2015 m. gruodžio 14 d.
Pagal <http://lvk.lcn.lt>

Būkime dėkingi

Trepsint paskutinius šių metų žingsnius ausys ir akys nepraleidžia skambių tautiečių pažadų! Pažadų Tėvynei, artimui, sau... Skamba pasižadėjimai pradėti kažką naujo. Pradėti naują gyvenimą: suliesėti, imti sportuoti, atsikratyti žalingų įpročių, nukeliauti, išmokti...

Pasižadėkime sau jau nuo šandien ir kasdien DĖKOTI. Lai dėkingumas tampa įpročiu. Juk tai daryti taip paprasta, visai nieko nekainuoja. Pastebėkime, gal net užsirašykime (kad nepamirštume) už ką esame dėkingi. Juk tiek daug nuostabių dalykų supa mus kasdien, kiekvieną akimirką.

Būkime dėkingi už kasdienę duoną ir tas rankas, kurios ją gamina;

Būkime dėkingi už saulę, kuri šviečia sutiktų žmonių širdyse;

Būkime dėkingi už savo artimojo žinutę ar skambutį, nes jam rūpi, kaip mums sekasi;

Būkime dėkingi už vaiko šypseną ir nušluostytą ašarą, nes tik jų dėka mes suprantame, kokie esame laimingi ir turtingi;

Būkime dėkingi už vaizdą pro langą šaltą žiemos rytą, šiltą apkabinimą ir kvėpiančią arbatą;

Būkime dėkingi už visas be išimties gyvenimo pamokas, nes tik jos padėjo įveikti kliūtis, atsakyti į klausimus, nes tik jos mums padėjo paaugti;

Būkime dėkingi už sunkumus ir išbandymus, kurių metu įgavome išminties, stiprybės ir naujos patirties;

Būkime dėkingi už tai, kad šiandien nereikia gydyti ir gydytis.

Ir „Jūsų širdyse viešpatauja Dievo ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Ir būkite dėkingi.“ (Kol 3,15)

Vilniaus iliuzionai

Sausio 22 d. Nacionalinėje paveikslų galerijoje veikiančios parodos „Kinas eina per miestą. Vilniaus kino teatrų istorijos“ metu buvo pristatyta menotyrininkės, kino teatro „Skalvija“ programų koordinatorės Sonatos Žalneravičiūtės knyga „Vilniaus iliuzionai. Miesto kino teatrų istorijos“. Joje surinkti išsamūs duomenys apie kada nors Vilniuje veikusius kino teatrus, anksčiau vadintus „iliuzionais“.

Pirmasis iliuzionas Vilniuje buvo atidarytas daugiau nei prieš šimtą metų – 1907 m. ul. *Bolšaja* 60 (dab. Didžioji g. 10 a). Pasakysite, o ką bendro tai turi su reformatais, kodėl taip svarbu buvo Reformatų senjorų draugijos nariams aplankyti parodą ir pabūti knygos sutiktuvėse?

Todėl, kad Vilniaus reformatų bažnyčia, pastatyta caro laikais 1835 m., sėkmingai pergyvenusi abu Pasaulinius karus, net trisdešimčiai metų – nuo 1958-ųjų iki 1989-ųjų metų – buvo paversta kino teatru „Kronika“. Jame nepertraukiamai nuo pat ryto iki dešimtos valandos vakaro buvo rodomi dokumentiniai filmai.

Bažnyčią pritaikant kino teatrui buvo ne tik nuimtos skulptūros nuo stogo – Kristus, laikantis taurę rankose, klūpantys angelai, – bet ir išdraskyti bei nežinia kur išvežti vargonai, nukabinti sietynai, kurių vienas, atvežtas į Lietuvą Radvilų prieš daugiau nei tris šimtus metų, buvo perkeltas į taip pat tada jau uždarytą ir muziejumi paverstą Katedrą. Bažnyčios pastate buvo uždangstyti langai, sienos apmuštos tamsia, minkšta medžiaga, kad sugertų garsą, ir tik lubos – puikiosios kesoninės lubos – priminė senąjį interjerą. Deja, kino seansai ėjo vienas po kito be pertraukų ir pasigrožėti lubomis galėjo tik tas, kas sulaukdamo jų pabaigos, kuomet užsižiebdavo šoniniai šviestuvai, atrodo, išlikę iš maldos namų laikų. Į filmus, nusipirkęs bilietą pas biržietę reformatę Otiliją Vaitkevičienę (ilgus metus ten dirbusią kasininke), pakėlęs sunkias, tamsias užuolaidas, patekdavai į vidų ir apgrai bomis, patamsyje susirasdavai vietą atsisėsti.

Kaip atrodė Vilniaus reformatų bažnyčia po pabuvimo kino teatru, galime pamatyti fotografo Mečislovo Sakalausko nuotraukoje, padarytoje ką tik atgavus bažnyčią, nuplėšus juodas *draperijas* nuo langų ir mini-

maliai pritaikius pamaldoms.

Sonata Žalneravičiūtė savo knygoje daug puslapių paskyrė ne tik *Kronikos* vaizdo aprašymui, bet ir palietė reformatų Bažnyčios istoriją, pradėdama pasakojimą apie Vilniaus

iliuzionus nuo ... Mikalojaus Radvilos Juodojo, XVI a. viduryje įkūrusio Lietuvoje reformatų Bažnyčią, bei jo rūmų Vilniuje, kuriuose buvo laikomos pirmosios kalvinistinės pamaldos. Buvusius Radvilų rūmus

nukelta į 14 p.

DANUTĖ GRINIŪTĖ-KAVALIAUSKIENĖ

1953 12 28–2016 01 23

Po sunkios, varginančios ligos tyliai su šiuo pasauliu atsisveikino Vilniaus ev. reformatų parapijos narė nuo 2012 metų, viena iš „Vilniaus reformatų žinių“ leidėjų Danutė Griniūtė-Kavaliauskienė. Reformatams tarnavo dar nebūdama reformatų parapijos nare. Daugelis kurt. Mykolo Mikalajūno leidyklos „Apyaušris“ išleistų reformatų konfesijos knygų perėjo per Danutės rankas ir akis: pagražėjo sakiniai, tapo aiškesnė mintis, išryškėjo prasmė.

Gimė Danutė 1953 m. gruodžio 28 d. (kartu su sese dvyne Genute) tykiame ir kukliame Pernaravos miestelyje tuometiniame Ariogalos rajone (dabar Kėdainių) Mikalinos Ramoškaitės ir Stasio Grinių šeimoje, kurioje jau augo dviem metukais vyresnis brolis Algirdas. Jauniausia sesė Alvyra gimė dar po šešerių metų.

1972 metais kartu su sese Genute puikiais pažymiais baigė Pernaravos vidurinę mokyklą ir tais pačiais metais abi įstojo į Vilniaus valst. universiteto Gamtos mokslų fakultetą. 1977 metais jį baigė su pagyrimu, įgydama geografo (hidrologo) ir geografijos dėstytojo specialybę.

1977 m. buvo paskirta dirbti į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos valdybą, Hidrologijos skyrių, „Hidrologijos metraščio“ leidimo ir duomenų patikros grupę. Po metų (1978) dalyvavo mokslinių redaktorių konkurse tik ką įsikūrusioje „Mokslo“ leidykloje ir buvo pakviesta dirbti Gamtos mokslų redakcijoje: iš pradžių mokslinė redaktore, nuo 1985 m. – vyr. mokslinė redaktore (iki 1992 m.). Redagavo gamtos mokslų mokslinę literatūrą (Č. Kudabos „Lietuvos aukštumos“, „Lietuvos geologija“, „Lietuvos paukščiai“, „Lietuvos drugiai“ ir kt.), mokslą populiarinančius leidinius (il. Albumą „Tarybų Sąjungos gamta“ ir kt.), buvo kelių leidinių sudarytoja (pvz., „Mažieji miško turtai“), iš rusų kalbos išvertė knygas: Leopoldas Oldas „Smėlio grafystės kalendorius“, Ričardas Fosteris Flintas „Žemės

*Mane daug syk ištiko kely baisi audra,
Žibai, griausmai apniko, lietus, kruša, pūga.
Pavydą, melą, kerštą turėjau kantriai nešt,
Neužtarnautą šmeižtą, paniekinimą kęst...*

*Tenai jau aš laiminga gyvensiu amžinai
Su tais, kuriuos meilingai garbe apdabinai.
Ten laisva nuo niekybės dėkosiu Tau karštai,
Jau būstuos tėvonystės ilsėdama saldžiai...*

351 giesmė. Evangelikų giesmynas. 194 2m.

istorija“ ir kt. Taip pat redagavo medicinos, psichologijos, fizikos ir kt. mokslų literatūrą – monografijas, vadovėlius, mokomąsias knygas, religinės tematikos leidinius. Visą tą laiką tiesioginį darbą derino su dideliu visuomeninio darbo krūviu.

1992 metais dirbo Vilniaus universiteto Bendrosios geografijos katedros redaktore.

1996–1999 metais – M. Mikalajūno leidyklos „Apyaušris“ redaktorė. Šiuo laikotarpiu įgijo naujos patirties, ypač prisidedant prie naujojo ekumeninio Šventojo Rašto redagavimo ir parengimo spaudai.

Nuo 1999 metų dirbo Geografijos instituto (2002 m. reorganizuoto į Geologijos ir geografijos institutą) Informacijos ir leidybos skyriaus redaktore, o nuo 2006 metų šį darbą institute derino su pagrindinėmis redaktorės pareigomis Vilniaus universiteto leidykloje.

2010 metais, pradėjus kamuoti nepagydomai ligai, dirbo jau tik pagal atskiras leidybines sutartis.

Bet net ir sunkiai sirgdama, 2013

metų rudenį pasiligojus ilgametei „Vilniaus reformatų žinių“ redaguotojai Daliai Pronskietytei, neatsisakė pagelbėti. Ir nuo 2013 metų lapkričio mėn. pilnai perėmė mūsų laikraščio redagavimą. 2015 metų paskutinį – gruodžio numerį – redagavo jau sunkiai sirgdama, vos begalėdama prieiti prie kompiuterio, bet kantriai skaitė, taisė, tikrino mūsų rašinius, norėjo nors taip dalyvauti Bažnyčios gyvenime.

Danutė turėjo gražų balsą, universitete dainavo etnografiniame ansamblyje „Ratilio“. Vėliau, daugiau, kaip 25-erius metus, kol galėjo, dainavo Žemės ūkio ministerijos mišriame chore „Dobilas“. Labai mėgo keliauti, su vyru Pauliumi pabuvojo daugelyje šalių.

Danutė tyliai užgeso sausio 23-iosios vakarą, slaugoma sesės Genutės. Liko daugybė niekur nepausdintų, jautria širdimi parašytų eilėraščių, kuriuos jos vyras Paulius, irgi geografas, meniškos sielos, muzikuojantis, pavertė dainomis...

„Vilniaus reformatų žinių“
leidėjai

Danutei atminti

IŠĖJAI

Išėjai su žiemos šaltu vėju,
Kada žodžiai užstrigo širdy,
Paskutinė viltis nuriedėjo
Kaip ta ašara Tavo aky...

Tau nedaug, tiek nedaug tereikėjo,
Džiaugsmą tą Tu visiems dalinai
Tavo dienos upeliais skubėjo –
Gelmėje jų save pamiršai.

Tas tylus paslaptingas švelnumas,
Spindesys mėlynųjų akių
Neišnyks niekada tarsi dūmas –
Vis vaidensis ramybės naktų.

Tik likimas Tavęs negailėjo –
Skaudžiai plakė nelaimė pikta.
Tu kovojai daugiau nei galėjai,
Pavirtai begaline kančia...

Tu nespėjai savęs net parodyt –
Nedainuotų tiek liko dainų
Ir nelemta bus justį tą grožį
Nerašytų Tavųjų eilių.

Dabar Tu – lyg šviesiausia žvaigždėlė,
Sužibėjus padangių skliaute,
Nes buvai mums žvaigždynų mergelė,
Nes žydėjai mums lauko gėle...

Paulius, 2016-01-25

VANDA KUTRAITĖ- BARANAUSKIENĖ

1930 07 20–2016 01 29

*Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti,
aš jus atgaivinsiu! /Mt 11,28/*

Po ilgos ir sunkios ligos mirė mūsų parapijietė Vanda Kutraitė-Baranauskienė. Gimė Vanda Tauniūnų kaime, netoli Papilio, reformatų Kutrų – Jurgio ir Onos Kvedaravičiūtės – šeimoje, augo vienturte dukra.

Vandutę pakrikštijo Papilio ev. reformatų bažnyčioje, 1947 metais ten pat ir konfirmuota.

Vanda mokėsi Tauniūnų pradinėje mokykloje. Karui pasibaigus, 1944 metų rudenį po kūlimo patalkių šeiminkui Mizarui vaišinant kaimynus, į kiemą įsiveržė po kaimą besišlaistantys ginkluoti vyrai, ėmė šaudyti. Kulka, atsimušusi į stalą, pataikė Vandai į kelio sąnarį – liko visam gyvenimui raiša. Vandutė ilgai gydėsi ligoninėse, trauma pakeitė jos būdą. Mokykloje rašiusi ir deklamuosius savo eilėraščius, buvusi gabi, linksma, džiugi, puolė į depresiją. Dėl kojos traumos mokslų netesė, vėliau baigė buhalterijų-apskaitininkų kursus ir dirbo kolūkyje. Darbas nebuvo malonus. Pakalbinta Vilniuje dirbusių kaimynių išvažiavo į Lentvarį padėti auginti vaikų, po to įsidarbino Kilimų fabrike. Iš ten perėjo dirbti į „Spartos“ kojinių fabriką pakuotoja, apsigyveno Vilniuje, ištekėjo už Kazio Baranausko.

Mirus vyrui, gyveno viena, bet mėgo bendrauti, kviesdavosi gimines, draugus pasisvečiuoti.

Atsikūrus Vilniaus reformatų parapijai nuoširdžiai džiaugėsi, jei nesutrukdydavo ligos, lankė bažnyčią. Net būdama ligota neatsisakydavo padėti, kartu su kitomis parapijietėmis valė, plovė bažnyčią, tvarkė parapijos namus.

Ilgokai užsitęsęs bažnyčios pastato „remontui“ Pylimo gatvėje, kartu su visais „keliavo“ per įvairias vietas, kur buvo laikomos Vilniaus reformatų parapijos pamaldos. 2012 m. spalio 23 d. atgavus istorinę bažnyčią, dalyvavo spalio 28 d. sugrįžimo pamaldose.

Prieš metus Vandos sveikata stipriai pablogėjo. Globėja išvežė Vandutę iš pradžių į N. Vilnios ligoninę, po to į slaugos namus. Rudenį trumpam sugrįžusi į savo namus nebepajėgė viena gyventi, jai reikėjo nuolatinės pagalbos. Tuomet buvo patalpinta į Vilniaus gerontologijos ir reabilitacijos centrą. Apsirgusi plaučių uždegimu iš ten buvo išvežta į Klinikinę ligoninę, kurioje sausio 29 dienos rytą ir užgeso Vandos Baranauskienės gyvybė.

Parapijiečiai, draugės, giminės su giesmėmis ir Dievo Žodžiu palaidojo Vandą sausio 30 d. Vilniaus Karveliškųjų kapinėse ant kalnelio...

Seniūnė D. Gudliauskienė

Švenčiant 80-metį su draugėmis

Danutė Griniūtė

Tau –

Jau tapau sava
Tylėjimų kalba,
Kai kalba akys,
Šypsena lengva,
O tavo atsakas –
Tai kūno,
Rankų šiluma,
Akių, kurių
Ieškojau visada
Nuo pat gimimo –
Gyvenimo kalba...
Gimiau, kai žemė
Siaustėsi pūga
Ir Saulė grįžo –
Su žiema,
Kai smilgos verkė,
Glaudėsi sniege
Nuo vėjų...
Ir mes abi
Vos neprasilenkėm
Visų Laike...
Gimiau tokia,
Liūdna gimiau,
Žvaigždynų šalty
Tavo ranką pagavau.
Tu atėjai
Su Saule raudona,
Su rudens spalva,
Suglamžyta širdim,

Man Meilė Tavo –
Rožė snieguose
Ir paukščiui – švyturys...
Aš – nebyli
Pavasarių pražyduš obelis,
Kuriai sapnuojas vis
Negimę obuoliai...

Žinau, dėl
Tavo Meilės
Mirt pavėlavau...
Todėl nakties
Už lango pasiilgsti,
Lietaus kaip
Ašarų ant stiklo –
Tai Išėjusių anapus
Ilgesys – nepyk:
Dar gyvas Atminty
Skaudus žibuoklių
Mėlynumas Kovą
Ir Liepos liepų
Lašantis medus
Saldus kaip
Paskutinis noras...
Atleisk, kad Tavo
Ranką neišplaukdama
Tada suspaudžiau,
Tarsi žinojau:
Tavo Meilė –
Ji viena neleis dar
Man nuskęsti,
Kai kartais
Paprašau:
Netrauk užuolaidų
Į naktį –
Matyti noriu
Išėjusiųjų kelią,
Kur nėra Pabaigos
Nežinomybės Pradžioj...
Kai neberasiu tavo rankos
Ir rytas auš –
Išeisiu ieškoti
Spindulėlio Saulės –
Ir liks tarp svetimų
Tau mano
Pėdos Meilės...

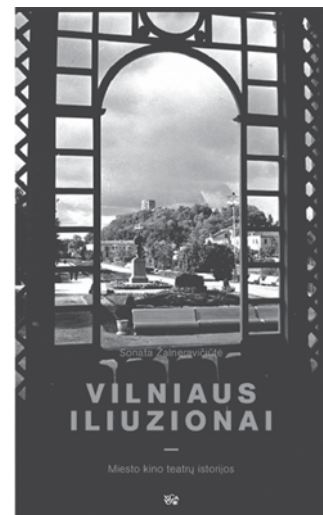
2010 m.

I N F O R M A C I J A

2015 m. gruodžio 21 d. Kėdainių meras Saulius Grinkevičius ir administracijos direktorius Ovidijus Kačiulis Kalėdų išvakarėse arbatos puodeliui pakvietė įvairių konfesijų Kėdainių rajono dvasininkus. Į susitikimą, be „didžiosios“ konfesijos dvasininkų R. katalikų Jurgio bažnyčios klebono Gintaro Pūro, kunigų Virginijaus Rutkūno, Kęstučio Vilučio, dalyvavo reformatų kun. Raimondas Stankevičius, liuteronų kun. Arvydas Malinauskas ir ortodoksų kun. Nikolajus Murašovas. Pokalbio metu buvo aptartos šalies ir Kėdainių aktualijos, emigracijos klausimai, vaikų ir jaunimo pilietiškumo ir patriotiškumo skatinimas, taip pat pasidalinta ateities planais ir palinkėta šiltų bei jaukių artėjančių švenčių. Meras S. Grinkevičius taip pat išreiškė norą, kad kartą per dieną Kėdainiuose vienu metu visose bažnyčiose skambėtų varpai. Deja, Kėdainių bažnyčios varpinė kol kas tuščia...

2016 m. sausio 18-25 d. vyko tradicinė ekumeninė Maldų už krikščionių vienybę savaitė beveik visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

Sausio 22 d. Nacionalinėje paveikslų galerijoje buvo pristatyta menotyrininkės Sonatos Žalneravičiūtės knyga „Vilniaus iliuzionai. Miesto kino teatrų istorijos“. Joje nemažai vietos paskirta ir Vilniaus reformatų bažnyčios istorijai, kurios vienas tarpsnis – dokumentinių filmų demonstravimo kino salė „Kronika“.

◀ atkelta iš 11 p.

Didžiojoje gatvėje XIX a. viduryje iš Universiteto, tada juos valdžiusio, nupirko Simonas Rodkevičius, o iš jo perpirko trys broliai Cholemai. Jų nusamdytas architektas M. Prozorovas rekonstravo rūmus, visiems toje teritorijoje buvusiems namams papildomai pristatė po trečią aukštą. Patalpas nuomojo įvairioms visuomeninėms organizacijoms, biurams, juose įsikūrė konditerija *Viktorija*, kavinė, foto laboratorija. 1906 m. gruodžio 30 d. laikraštyje *Vilenskij viestnik* šalia kitų reklamų buvo patalpinta informacija apie elektroteatrą *Iliuzija ul. Bolšaja, dom. 60*. 1907 m. sausio 5 d. (sausio 18 d.) Cholemų namuose Didžiojoje g. buvo pradėtas

rodyti *Pathé sinematografas*. Seansai buvo rodomi iš trijų dalių be pertraukos darbo dienomis ir sekmadieniais. Vilniaus kino pionierių buvo 200 vietų, 2 ložės, seansų metu grojo (filmai buvo begarsiai) trio: pianinas, smuikas ir violončelė. Po to Vilniuje tais pačiais metais vienas po kito atsiradė ir ilgiau ar visai trumpai veikė iliuzionai įmantriais pavadinimais, tokiais kaip *Čary* (priešais Lukiškių aikštę), *Paradis* (dab. Gedimino prospekto ir Jakšto gatvių kampe), *The Biophon theatre* (dab. Barbaros Radvilaitės g.), *The Phenomen* (Lukiškių a.) ir kt.

„V.r.ž.“ inf.

Mieli broliai ir sesės Kristuje,

Dievo malonė tebūna su Jumis!

Panevėžio evangelikų reformatų parapija yra viena iš Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios parapijų, kuri turi senas tradicijas, bet neturi nuosavų maldos namų, kur galėtų melstis, mokyti Dievo Žodžio vaikus ir konfirmantus, vesti Biblijos studijų mokymus, turėti patalpas kunigui – Kleboniją.

Kad šiuos tikslus įgyvendinti,

Lietuvos evangelikų reformatų
bažnyčios Sinodas nusprendė

PANEVĖŽYJE STATYTI BAŽNYČIA.

Bažnyčios pastato projektas paruoštas, gautas leidimas statybai. Už bažnyčios projektą atsiskaityta rėmėjų paaukotomis lėšomis.

Bažnyčios statybos rėmėjai:

GAW Gustav-Adolf-Werke.V.,

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas,

Lietuvos evangelikų reformatų parapijų tikintieji.

Jeigu kiekvienas Lietuvos evangelikas reformatas kas mėnesį paaukotų po du eurus Panevėžio bažnyčios statybai, tai nepraeitų nei 10 metų, bažnyčia Panevėžyje būtų pastatyta.

Šiuo metu Panevėžio evangelikai reformatai meldžiasi Panevėžio evangelikų liuteronų bažnytėlėje Ukmergės g. 29.

Būtume Jums labai dėkingi, jei pritartumėte Panevėžio evangelikų reformatų parapijos bažnyčios statybai ir paremtumėte savo aukomis.

Meldžiame Dievo malonės vesti mus visus teisingu keliu,
kad Jam patiktų visi mūsų darbai ir mintys.

Telaimina Viešpats Jūsų triūsą.

***„Jei Viešpats nestato namų, veltui triūsia tie,
kurie juos stato. Jei Viešpats nesaugo miesto,
veltui budi sargai“***

/Ps 127,1/.

Panevėžio reformatų bažnyčios statybos reikmėms skirta sąskaita:

Juridinis asmuo:

LERB-UL-SINODAS arba

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIA

-UNITAS LITHUANIAE- SINODAS

Kodas: 192100594

Sąskaitos Nr.: LT14 7300 0101 4490 8395

Banko kodas: BIC- HABALT22

Panevėžio evangelikų reformatų parapijos
Seniūnų Valdybos pirmininkas
krt. Petras Romualdas Puodžiūnas

**VILNIAUS BAŽNYČIOS
ŠILDYMO ĮRENGIMUI
GRUODŽIO MĖN. PAAUKOJO:**

130 €

S.ir A. Raudonių šeima

100 €

A. ir D. Arlauskų šeima

65 €

svečiai iš Olandijos

50 €

G. Kniūkštienė
D. Balčiauskas
D. Paulauskienė
A. Bareikytė-Čižikienė
A. Baltrūnienė
A. Laučienė
A. Naktinis
V. Butrimienė
I. Basijokienė
G. Suveizdienė

30 €

M.Vasiliauskienė

20 €

D. S. Finer

DĖKOJAME AUKOJUSIEMS

Sąskaita Vilniaus parapijos reikmei

AB banke „Swedbank“

Lietuvos evangelikų reformatų
bažnyčios – UL – Sinodas,
j.m.k.192100594

sąskaita Swedbanke

LT137300010103644807

SWIFT/BIC kodas HABALT22,

Parapijos buhalterė
Laima Krikščiukienė

Sveikiname parapijiečius

VALERIJA GRIGAITĖ,
sausio 1-ąją atšventusių 95-ųjų metų Jubiliejų,

RIČARDA AUKŠTUOLĖ,
sausio 6 d. atšventusių 60-ies metų Jubiliejų,

AUSTĖJĄ BAREIKYTĖ-NAKIENĖ,
sausio 8 d. atšventusių 50-ies metų Jubiliejų.

OLGĄ INKENAITĖ-VIEDERIENĖ,
sausio 30 d. atšventusių 75-ųjų metų Jubiliejų,

Linkime sveikatos, sielos ramybės
ir Dievo palaimos!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Austei Nakienei

Šviesi vaikystė nuskubėjo
Vilnelės ir Nerios krantais.
Bėgioti ir Klausučiuos teko
Senelių pramintais takais.

Čia šaknys giminės šlovingos,
Kuriai ir Tu juk priklausai.
Daug mokslinių darbų parašius,
Tėvynę garsini plačiai.

Garbingą švęski Jubiliejų
Su liaudies skambančia daina.
Tautosakos darbuos prasinguos
Sėkmė telydi visada.

A.N. ir K.N.

Sveikiname

DONALDĄ IR DONATĄ VENSKUS,
sausio 12 d. sulaukus sūnelio,
o mažąją Patriciją – broliuko Giriaus.
Aukite laimingi, sveiki ir Viešpaties meilės globojami!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbynių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kas antrą šeštadienį 10.15 val.

kartojama per tą patį kanalą
kitą šeštadienį 10.15 val.

Laidos redaktorė ir režisierė
Irena Morkevičienė,
iremor@lrt.lt
tel. 861410765

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Rasa Žilytė-Šernienė,
Genutė Mikalajūnienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisyti ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.